

Šta su poruke martovskog istraživanja o sindikatima?

Izvor: Sajt UGS „Nezavisnost“, 29.03.2017.-

Od kolega iz Ipsos Stratedžik marketinga smo dobili mogućnost da u njihovo šire istraživanje uključimo bateriju pitanja o sindikatima i da ih analiziramo i koristimo. Šta reći nego velikooooooooooooo hvala.

Istraživanje je vršeno ovog meseca na uzorku od 1050 ispitanika koji predstavljaju (punoletnu) Srbiju ili biračko telo u malom.

U ovom tekstu biće reči samo o načelnom odnosu građana prema sindikatima i sindikalnim aktivnostima

Stav o sindikatima

Nalaz da u sindikate u Srbiji kakvo-takvo poverenje ima 21% , da im ne veruje duplo više (44%) a da za nešto više od trećine preostalih građana oni predstavljaju nevažnu enigm, odnosno da građani o sindikatima nemaju do kraja definisan stav pri čemu im i inače do njih i nije naročito stalo, spada u red već tradicionalno loših rezultata istraživanja rejtinga sindikata. Step en poverenja u sindikate tako je u Srbiji dvostruko manji u odnosu na evropski prosek (39% : 21%). Na Hemingvejevo pitanje Kome zvona zvone odgovor je već dugo zvona na uzbunu zvone nama u sindikatima.

Pritom, visoko poverenje u sindikate ima tek 2% ispitanika – u realnim apsolutnim brojevima to bi značilo nekih 100 000 – 120 000 ljudi , praktično aktuelno sindikalno jezgro.

U red očekivanih odgovora ide i nalaz da u sindikate kakvi sada jesu nešto veće poverenje imaju pristalice stranaka vlasti nego pristalice opozicije. Ko god zaključi da nas i vlast i zaposleni doživljavaju kao slabe igrače koji svojim prisustvom u tripartitnim telima održavaju tek iluziju

postojanja socijalnog dijaloga su, naravno, u pravu.

Ni po jednom drugom obeležju ispitanika odnos prema sindikatima ne razlikuje se iole bitnije.

Isto važi i za onih 15% anketiranih koji bi eventualno ušli u sindikate. Među njima je tek nešto više (20%) onih visokoobrazovanih.

Sindikati dakle nemaju svoje tvrđave i uporišta. Ali ni zabranjene zone. Naredna istraživanja bi trebalo da pokažu da li se u tom pogledu iole značajnije međusobno razlikuju postojeće sindikalne centrale. Jesmo li to mi u Nezavisnosti drugačiji od drugih, u čemu i da li to ko primećuje?

Razlozi protiv članstva

Pojedinačno, najčešće isticani razlog protiv članstva u sindikatima je nepostojanje potrebe i interesa za članstvom u sindikatima zato što je, recimo, neko penzioner ili je nezaposlen (28%).

Jasno je iz ovoga nalaza koliko „daleko“ su doprle naše poruke penzionerima, nezaposlenima, mladima... Ovom odgovoru treba pridružiti i one koje za sindikat nemaju vremena ili kod njih sindikat ne postoji (3%)

Posebnu analizu zaslužuju, međutim, kritički intonirani odgovori koji zajedno čine više od trećine razloga (35%) protiv članstva u sindikatima kakvi oni sada jesu.

Ako se za prethodnu grupu da pretpostaviri da nisu ni sami dovoljno zainteresovani ova trećina očito ponešto zna o sindikatima ali je razočarana našim ponašanjem i ostvarenim učincima.

Da sindikati ne štite interese zaposlenih i da rade za neke svoje interese (11%), da ustvari ni čemu ne služe (8%), odnosno da su čak korumpirani i pod uticajem drugih (7%) pa da se u njih posledično i nema poverenja(6%) mišljenje je čak trećine. Relativno je skroman (3%) u odnosu na prisutnost u javnosti odsustvo snage i razjedinjenost sindikata kao razlog i argument protiv članstva u nekome od njih.

Očito da bi građani i zaposleni hteli da vide više saradnje i

akcionog jedinstva među sindikatima. I to je konstantan nalaz u svim istraživanjima. Ali među onima koji zaista jesu sindikati a ne tek ekspoziture političara, vlasnika i direktora ili nekih drugih moćnika. Očito, bar za ovu kritičnu trećinu sindikat nije ni poillon i maska za mešetarenje i dilovanje i udomljavnje sindikalnih funkcionera kojima je do očuvanja pozicije a ne do samih zaposlenih. U narodu to zovu profesionalnim i plaćenim narikačama.

Šta bi promenilo sliku o sindikatima ?

Slika o sindikatima bi bila povoljnija, oni bi ostavljali povoljniji utisak kada bi se efektivno bavili onim što građani i zaposleni vide kao njihov zadatak. Ništa tako ne uspeva kao uspeh.

Dobijene odgovore - 12 ciljeva sindikalne aktivnosti po stepenu prepoznavanja i prihvatanja možemo grupisati u dve grupe.

Prvu koju prihvata nadpolovična većina čine 4 klasična „sveta cilja“ sindikata : poboljšanje ukupnog položaja i prava, zarade, bezbednost i zdravlje na radu, pravna zaštita. Ko to (uspešno) ne radi ne može se zvati sindikatom. Ili sigurno ne sindikatom koji radi svoj posao i uliva poverenje. Drugu grupu čine pravci akcije i metode delovanja koje prihvata između četvrtine i dve petine građanki i građana.

Četiri od njih osam mogli bismo nazvati uslovno „novim“ širim društvenim ciljevima i vrednostima sindikata.

Posebno raduje širina prihvatanja tolerancije, jednakosti, rodne jednakosti i solidarnosti (38%) kao sindikalnih ciljeva ,ali i borbe protiv korupcije (34%) kao stvari koje se tiče sindikata.

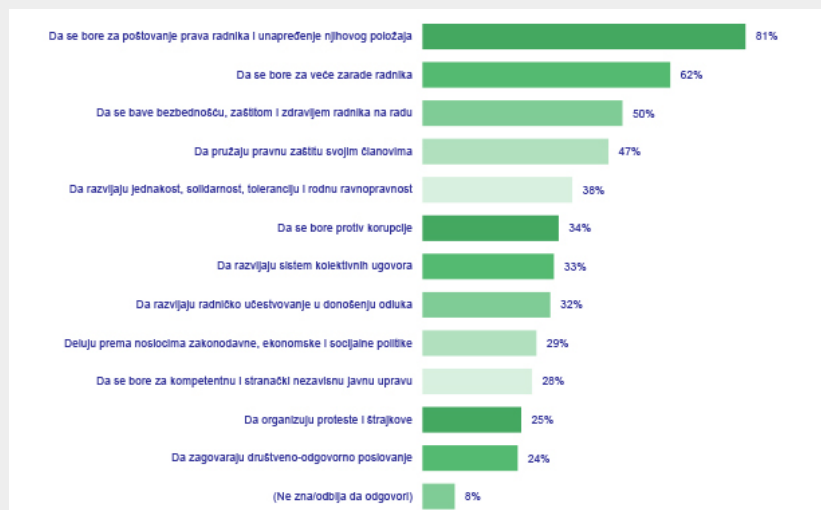
Na osnovu toga zaključio bih da su građani i zaposleni duboko uniženi i svesni da žive u partijskom kapitalizmu čije su temeljne karakteristike korupcija, klijentelizam i partijsko zapošljavanje.

Manju ali značajnu podršku uživaju i borba za kompetentnu i stranački nezavisnu upravu(28%) i zalaganje za društveno odgovorno poslovanje (24 %) kao lekovi za boljku korupcije i političke zavisnosti.

Ohrabruje da je bar za rastuću približnu trećinu građana i zaposlenih bolest jasno dijagnostifikovana a, konačno, i neki od lekova za nju.

Po Vašem mišljenju, šta bi sindikati u Srbiji trebalo da rade?

Višestruki odgovori; Baza: Ukupna ciljna populacija

Preostala četiri modaliteta se odnose na metode sindikalnog delovanja - na njegove dijaloške , partnerske i konfliktne forme.

Kolektivno pregovaranje (33%), lobiranje i socijalni dijalog - delovanje prema nosiocima zakonodavne, ekonomske i socijalne politike (29%), kao i kreiranje prostora za participaciju zaposlenih (32%) prihvata približna trećina a štrajkove i proteste četvrtina ispitanika (25%).

Ovi nalazi samo osnažuju zaključak da sindikat mora mudro i ekonomično kombinovati i pregovore i proteste , odnosno da se mora osloniti i hodati na obe noge - i protesnu i pregovaračku.Pritom protesti i štrajkovi nikoga ne raduju ali se bez njih, kad nema druge, jednostavno ne može.

Ono što ohrabruje je da sa urbanim statusom i rastom obrazovanja raste i prihvatanje svih 12 „starih i novih“ ciljeva i pravaca sindikalnog delovanja. Srbija, ma koliko sporo, ipak postaje sve urbanije i obrazovanije društvo. Da li i sindikatima sve sklonije društvo ostaje da se vidi.

U tome jeste i naša šansa i izazov. Da popunimo jaz između prihvatanja sindikalnih ciljeva i neprihvatanja sindikata

kakvi u Srbiji danas jesu.